ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 36 (558) | Субота, 10 снежня 1983 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

СХОД КАМСАМОЛЬСКАГА АКТЫВУ

5-га снежня ў актавай зале універсітэта адбыўся сход камсамольскага актыву ГДУ. Па дакладу сакратара камітэта ЛКСМБ А. Кусянкова абмеркавана пытанне «Аб далейшым удасканальванні стылю і метадаў работы камітэта камсамола па працоўнаму выхаванню студэнтаў».

У спрэчках па дакладу прынялі ўдзел **В. Жосткін**, сакратар камітэта камсамола эканамічнага факультэта; **М. Марчанка**, начальнік штаба працоўных спраў матэматычнага факультэта; **І. Новік**, камандзір СБА «Волаты» фізічнага факультэта; **М. Дзергачоў**, начальнік штаба працоўных спраў фізічнага факультэта; **Л. Галеева**, метадыст факультэта грамадскіх прафесій; **Т. І. Язэпава**, дэкан гісторыка-філалагічнага факультэта; **А. І. Балтоўскі**, прарэктар па завочнаму і вячэрняму навучанню; **А. Сенін**, камісар абласнога штаба СБА.

На сходзе разгледжана арганізацыйнае пытанне. Для забеспячэння зладжанай работы камітэта камсамола ГДУ ў яго састаў давыбраны чатыры камсамольцы: **Л. Ермакова**, студэнтка 1-га курса эканамічнага факультэта; **Н. Калеснікава**, трэцякурсніца біяфака; **Э. Лапачкіна**, студэнтка 2-га курса фізічнага факультэта; **П. Мінчукоў**, трэцякурснік геафака. З састава камітэта выведзены пяцікурснікі эканамічнага і фізічнага факультэтаў **А. Ляхаў** і **І. Чыжонак**, якія адказвалі за грамадска-палітычную практыку і інфармацыйна-метадычны сектар.

Сход прыняў разгорнутую пастанову, накіраваную на ўхіленне меўшых месца недахопаў у падрыхтоўцы і правядзенні трэцяга працоўнага семестра, на далейшае паляпшэнне работы ў гэтым напрамку.

УДАСКАНАЛЬВАЦЬ ПРАЦОЎНАЕ ВЫХАВАННЕ

(З ДАКЛАДА САКРАТАРА КАМІТЭТА ЛКСМБ А. КУСЯНКОВА)

Асаблівае месца ў дзейнасці вышэйшай школы належыць студэнцкім атрадам. Яны ўдала спалучаюць у сабе мэты навучання і выхавання з актыўным удзелам у высокапрадукцыйнай працы, ініцыятыву з рашэннем канкрэтных народнагаспадарчых задач.

Ва універсітэце летась быў сфарміраваны 51 СБА рознага напрамку агульнай колькасцю 1087 чалавек. План фарміравання СБА выканан толькі на 89 працэнтаў. Гэта сур'ёзныя недапрацоўкі камітэта камсамола ГДУ, штаба працоўных спраў. Над гэтым трэба задумацца і ўдзяліць больш увагі растлумачальнай рабоце ў студэнцкіх групах, на курсах аб значэнні працоўнага семестра.

Улічваючы недахопы падрыхтоўчага перыяду да працоўнага лета-83, камітэт камсамола павінен сканцэнтраваць увагу на пытаннях удзелу студэнцкай моладзі ў патрыятычным руху, які неабходна ўлічваць пры падвядзенні вынікаў агляду-конкурсу на лепшую студэнцкую групу, у грамадска-палітычнай практыцы камсамольцаў.

У падрыхтоўчы перыяд штабы працоўных спраў факультэтаў не правялі паслядоўнай і мэтанакіраванай работы па павышэнню аўтарытэту і папулярнасці СБА сярод студэнтаў універсітэта. Вынікі працоўнага семестра-82 не абмяркоўваліся ў камсамольскіх арганізацыях вучэбных груп, курсаў, факультэтаў, не арганізоўваліся сустрэчы з ветэранамі СБА, не абагульняўся вопыт лепшых студэнцкіх атрадаў і г. д. Усё гэта прывяло да таго, што многія атрады да самага выезду на месца дыслакацыі аказаліся непадрыхтаванымі: было невядома, хто будзе працаваць, хто камандзір і камісар.

На пасяджэнні камітэта камсамола і штаба працоўных спраў з 13 планавых пытанняў было разгледжана толькі 4. Ні на адным з факультэтаў не былі аформлены куткі камандзіраў і камісараў, даведніцкія стэнды. Камплектаванне і падрыхтоўка калектываў СБА пачалася значна пазней каляндарнага плана. Са значным спазненнем быў выбран таксама актыў СБА (палітінфарматары, члены рэдкалегіі, кіраўнікі агітбрыгад і інш.).

Камітэт камсамола, штаб працоўных спраў павінен звярнуць увагу на якасны падбор камандзіраў і камісараў атрадаў. Імі могуць быць самыя аўтарытэтныя, адказныя важакі, людзі з высокімі маральнымі і дзелавымі якасцямі. На жаль, можна прывесці шмат прыкладаў негатыўнага плану, калі кіраўнікамі СБА выбіраліся малакампетэнтныя, а часам і выпадковыя людзі.

Байцы зводнага студэнцкага атрада універсітэта прымалі ўдзел у ажыццяўленні Харчовай праграмы, вялі меліярацыйнае будаўніцтва, узводзілі сельскагаспадарчыя аб'екты. Выканан аб'ём работ на суму 795,3 тысячы рублёў. Планавая праграма выканана на 108,2 працэнта. Укаранёна адна рацпрапанова, эканамічны эфект якой склаў 1200 рублёў. Але былі і такія атрады, дзе дзённая выпрацоўка на аднаго байца была вельмі нізкай. З гэтым мірыцца нельга. Неабходна прымяняць у атрадах перадавыя формы арганізацыі працы, ствараць комплексныя сельскагаспадарчыя атрады, у якія б уваходзілі будаўнікі, механізатары, паляводы і жывёлаводы.

У час падрыхтоўчага перыяду камітэтам камсамола, штабам працоўных спраў быў аслаблен кантроль за арганізацыяй агітбрыгад СБА. Аб гэтым сведчыць той факт, што ва універсітэцкім тыдні студэнцкіх атрадаў прынялі ўдзел толькі 62 працэнты агітбрыгад. Нізкай была і якасць падрыхтаваных лекцый. Іх ў асноўным перапісвалі з часопісаў. Таму ў далейшым неабходна забяспечваць належную ідэалагічную падрыхтаванасць студэнцкіх атрадаў.

У апошнія гады некалькі зменшыўся конкурс на ўступных экзаменах на матэматычным і фізічным факультэтах. Камітэту камсамола разам з грамадскімі прыёмнымі камісіямі неабходна наладзіць работу такім чынам, каб кожны студэнцкі атрад атрымліваў на час працоўнага семестра заданне: праводзіць прафарыентацыю сярод мясцовай моладзі, прапагандаваць наш універсітэт. Мінулым летам, на жаль, не было адкрыта ніводнага кансультацыйнага пункта ў атрадах. Іх неабходна ствараць у абавязковым парадку, забяспечваць даведніцкай і вучэбна-метадычнай літаратурай.

У многіх атрадах не выкананы планы асваення капітальных укладанняў, парушалася фінансава - гаспадарчая дысцыпліна. У некаторай ступені тут ёсць віна прымаючых арганізацый, але галоўная прычына — у непадрыхтаванасці і недасведчанасці кіраўнікоў атрадаў — камандзіраў і камісараў. Яны не наведвалі заняткі па прафесіянальнай падрыхтоўцы, што праводзіліся ў час падрыхтоўчага перыяду, не атрымалі належных ведаў, якія неабходны для кіраўніцтва атрадам.

Сапраўднымі важакамі СБА, здольнымі вырашаць пастаўленыя перад імі задачы, паказалі сябе ў час працоўнага семестра Т. Арышка, У. Ранько, Т. Шапавалава, І. Новік, М. Марчанка, А. Казлова, М. Анціпчук, А. Шэвель і інш.

Падрыхтоўка асенніх сельскагаспадарчых атрадаў у цэлым не адрозніваецца ад аналагічнай работы ў калектывах, якія ўдзельнічаюць у летнім працоўным семестры. Таму камітэту камсамола, штабу працоўных спраў трэба ўдзяляць больш увагі сельскагаспадарчым атрадам: правесці неабходную вучобу з камандзірамі і камісарамі, азнаёміць студэнтаў з правіламі па тэхніцы бяспекі, падрыхтаваць атрады да ідэйна-выхаваўчай і грамадска-палітычнай работы ў вёсцы.

На ўсіх факультэтах трэба правесці карпатлівую работу па ўхіленню усіх адзначаных недахопаў у падрыхтоўцы і правядзенні працоўных семестраў. Толькі планамерная, мэтанакіраваная работа камсамольскіх бюро, штабаў працоўных спраў факультэтаў дазволіць студэнцкім атрадам справіцца з вялікімі і адказнымі задачамі, стаяць перад патрыятычным рухам у чацвёртым годзе XI пяцігодкі.

СУПРАЦЬ АВАНТУРЫСТЫЧНАЙ АКЦЫІ

З 4 па 12 снежня па заклiку Сусветнага Савета Міру праводзіцца міжнародны Тыдзень дзеянняў супраць размяшчэння «Першынгаў-2» і крылатых ракет у Еўропе. Шматлюдныя мітынгі пратэсту супраць размяшчэння ядзернай зброі праходзяць у калектывах прадпрыемстваў, устаноў, ВНУ. Да Тыдня прымяркоўваюцца таксама маніфестацыі, вахты міру. Удзельнікі антываенных акцый падтрымліваюць знешнепалітычны курс КПСС і Савецкай дзяржавы, накіраваны на ліквідацыю пагрозы ядзернай вайны.

АМЕРЫКАНСКІМ РАКЕТАМ — «НЕ!»

Крылатыя ракеты і «Першынгі-2» ужо пачалі дастаўляцца з ЗША на тэрыторыю Англіі, ФРГ і Італіі. Да канца гэтага года з запланаваных да размяшчэння ў Заходняй Еўропе на працягу пяці гадоў 572 крылатых ракет і «Першынгаў-2» 41 ракета павінна быць устаноўлена на баявых пазіцыях. Такім чынам, пагроза свету сур'ёзна ўзмацнілася, і барацьба за мір уступіла ў новую стадыю. Усё больш рашуча пратэстуюць міралюбівыя сілы свету супраць ядзернага вар'яцтва заакіянскіх палітыкаў і іх партнёраў па НАТО.

Мы з вялікай надзеяй і верай учытваемся ў радкі Заявы Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша Ю. У. Андропава, аднадушна адабраем і падтрымліваем яе палажэнні.

Развязаная амерыканскай адміністрацыяй і НАТО гонка ўзбраенняў можа прывесці да катастрофы. Таму мы гаворым рашучае «Не!» амерыканскім ракетам у Еўропе. Нашай згуртаванасцю, нашай самаадданай працай мы павінны мацаваць абараназдольнасць нашай краіны, адстаяць мір на планеце.

Г. КОТАЎ,
дацэнт кафедры ТСАЭІ.

ІНІЦЫЯТЫВЕ — ШЫРОКУЮ ПАДТРЫМКУ

У Клуб інтэрнацыянальнай дружбы ГДУ прыйшло пісьмо ад кідаўцаў Казанскага дзяржаўнага універсітэта. У ім казанскія студэнты прапанавалі пачаць збор значкоў з сілуэтам У. І. Леніна і адасланы іх потым моладзі капіталістычных краін.

Гэта ініцыятыва павінна знайсці шырокую падтрымку сярод камсамольцаў краіны, а значыць і студэнтаў ГДУ. Збор значкоў з'явіцца ўкладам моладзі Савецкага Саюза ў агульную справу барацьбы за мір на планеце, нагадае ідэі вялікага правадыра рабочага класа У. І. Леніна аб мірным існаванні дзяржаў з розным сацыяльным ладам.

Студэнты ўсіх факультэтаў ГДУ пачалі ажыццяўляць ініцыятыву казанскіх камсамольцаў. Кожны ўнясе свой уклад у гэту важную справу.

Вынікі будуць падведзены пазней. Будзе адзначана група, якая прыме самы актыўны ўдзел у карысным мерапрыемстве.

І. НЕШЫК,
студэнтка групы Т-23, адказная за прэс-цэнтр.

НА ЗДЫМКУ: з лекцыяй перад студэнтамі-матэматыкамі ў прысутнасці ўдзельнікаў рэспубліканскага семінара-нарады прарэктараў ВНУ, якая праходзіла ў ГДУ, выступае аўтар метада актывізацыі пазнавальнай дзейнасці студэнтаў прафесар І. Ф. Харламаў.

Фота А. Карніенкі.

ДА АБМЕНУ ПРАФСАЮЗНЫХ БІЛЕТАЎ

На мінулым тыдні адбыўся семінар прафсаюзнага актыву універсітэта, на якім былі абмеркаваны задачы прафсаюзнай арганізацыі па падрыхтоўцы і правядзенню абмену прафсаюзных білетаў. З паведамленнем па гэтаму пытанню выступіў старшыня прафкома М. Н. Мурашка. Ён растлумачыў старшыням, прафбюро, прафгрупоргам, прафсаюзным актывістам асноўныя палажэнні пастановы ВЦСПС ад 23 жніўня 1983 г. і інструктыўна-метадычнага пісьма аб парадку правядзення абмену прафсаюзных дакументаў. Прафкомам універсітэта распрацаваны мерапрыемствы па падрыхтоўцы і правядзенню абмену прафсаюзных білетаў.

На семінары было таксама разгледжана пытанне аб парадку падвядзення вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва за 1983 год. З інфармацыяй выступіў старшыня вытворча-масавай работы прафкома А. Ф. Акулевіч.

У. БАБЫНА,
намеснік старшыні прафкома.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Дэканат гісторыка-філалагічнага факультэта, кафедра рускай літаратуры, бібліятэка запрашаюць усіх жадаючых прыняць удзел у чытальніцкай канферэнцыі па кнізе лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР 1983 года А. Чакоўскага «Победа».

Канферэнцыя адбудзецца 19 снежня ў актавай зале універсітэта. Пачатак — у 19.10.

Веды — працоўным

БАГАТЫ АРСЕНАЛ СРОДКАЎ

Адной з важнейшых задач грамадскіх арганізацый з'яўляецца ўсямернае развіццё творчай ініцыятывы працоўных мас у барацьбе за паспяховае ажыццяўленне праграмы камуністычнага будаўніцтва. «Якія менавіта гэтыя поспехі? Ці даказаны яны?... Як зрабіць іх больш шырокімі?» — толькі так ставіў пытанне У. І. Ленін. Толькі так гэтае пытанне павінен рашаць кожны лектар, кожны прапагандыст і інфарматар, кожны член таварыства «Веды».

Арганізацыя таварыства «Веды» Гомельскага дзяржаўнага універсітэта атрымала права раённай у 1983 годзе. Гэта звязана з тым і з'яўляецца вынікам таго, што прапагандысты — лектары, вучоныя і выкладчыкі універсітэта чытаюць для працоўных горада і вобласці не толькі значную колькасць лекцый на розныя тэмы, але і рад публічных цыклаў, у тым ліку: «Беражлівасць — рыса камуністычная», «Развіццё сусветнага рэвалюцыйнага працэсу на сучасным этапе», «XXVI з'езд КПСС аб развіцці савецкага ладу жыцця і фарміраванні новага чалавека», «Псіхолага-педагагічныя асновы выхавання дзяцей у сям'і», «XXVI з'езд КПСС аб сацыяльна-палітычным і духоўным развіцці савецкага грамадства», «Атэізм, мараль і рэлігія ў сучаснай барацьбе ідэй» і іншыя.

Уся разнастайная работа нашай арганізацыі накіравана на растлумачэнне масам унутранай і знешняй палітыкі партыі, праблем эканомікі, развіцця навукі і тэхнікі, культуры і мастацтва, пераваг развітога сацыялізму і сацыялістычнага ладу жыцця.

Уся разнастайная работа нашай арганізацыі накіравана на растлумачэнне масам унутранай і знешняй палітыкі партыі, праблем эканомікі, развіцця навукі і тэхнікі, культуры і мастацтва, пераваг развітога сацыялізму і сацыялістычнага ладу жыцця.

Арганізацыя таварыства «Веды» ГДУ налічвае **325** членаў-выкладчыкаў і вучоных. Многія з іх маюць вялікі стаж лекцыйна-прапагандысцкай работы. Ветэранам нашай арганізацыі з'яўляецца адзін з яе лепшых лектараў і арганізатараў лекцыйнай прапаганды кандыдат гістарычных навук Я. А. Семянчук. Сярод лепшых лектараў універсітэта акадэмік АН БССР, рэктар універсітэта Б. В. Бокуць, член-карэспандэнт АПН СССР, прафесар І. Ф. Харламаў, член-карэспандэнт АН БССР, прафесар Л. А. Шаматкоў, 7 прафесараў (М. В. Навучыцель, У. М. Калмыкоў, У. Д. Арэшчанка і іншыя) і больш 50 кандыдатаў навук. За актыўную прапагандысцкую работу, развіццё лекцыйнай прапаганды ў рэспубліцы такія лектары як У. М. Калмыкоў, У. Д. Арэшчанка, Я. В. Яршоў-Мазураў і іншыя ўзнагароджаны Ганаровым знакам Усесаюзнага таварыства «Веды». Вялікая група прапагандыстаў адзначана падзячнымі адрасамі і Ганаровымі граматамі раённай і абласной арганізацый таварыства «Веды».

Таварыства «Веды» ГДУ ў 1981 годзе было ўзнагароджана Ганаровай граматай раённай арганізацыі за актыўны ўдзел у лекцыйна-прапагандысцкай рабоце па фарміраванню ў працоўных камуністычнага светапогляду.

Прапагандысты нашага універсітэта актыўна ўдзельнічаюць у эканамічнай, філасофскай, палітычнай адукацыі працоўных горада і вёскі, аказваюць спецыялістам дапамогу ў авалодванні навуковымі метадамі кіравання і арганізацыі працы, садзейнічаюць укараненню на прамысловых прадпрыемствах, фабрыках, у калгасах і саўгасах сучасных дасягненняў навукі і тэхнікі. А прафесар У. М. Калмыкоў, дацэнты І. Ф. Эсмантовіч, Л. І. Нядзеля, Т. П. Гараніна, Э. М. Энцін з'яўляюцца старшынямі метадычных саветаў, якія функцыяніруюць пры абласной арганізацыі таварыства «Веды». На справаздачна-выбарных канферэнцыях гэтай арганізацыі неаднаразова адзначаліся высокі навуковы ўзровень і практычная каштоўнасць лекцый прапагандыстаў ГДУ, папулярнасць іх брашур, метадычных дапаможнікаў, сцэнаграм лекцый па навуцы і тэхніцы, разлічаных на масавага чытача і слухача.

Прапаганда дасягненняў навукі і тэхнікі ва ўмовах развітога сацыялізму становіцца ўсё больш істотным фактарам паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу, умацавання сувязі навукі з вытворчасцю. Лекцыйная работа прапагандыстаў універсітэта стала адным з тых «мосцікаў», які звязвае поспехі ў галіне фундаментальных навук з укараненнем гэтых дасягненняў у практыку. Асабліва адчувальна гэта на галаўных прамысловых прадпрыемствах Гомельшчыны: заводах «Гомсельмаш», станкабудаўнічым імя С. М. Кірава, пускавых рухавікоў, вымяральных прыбораў, шклозаводзе імя М. В. Ламаносава, трыкатажнай фабрыцы «8 Сакавіка», кандытарскім камбінаце «Спартак», Мазырскім заводзе меліярацыйных машын, Светлагорскім — штучнага валакна, на Рэчыцкім дрэваапрацоўчым камбінаце, Добрушскай папяровай фабрыцы «Герой працы» і многіх іншых.

Арганізацыя таварыства «Веды» ГДУ ажыццяўляе пастаўленыя перад ёй задачы шляхам выкарыстання лекцыйнай прапаганды, правядзення навуковых кансультацый, тэматычных вечароў, вусных часопісаў, гутарак за «круглым сталом», вечароў пытанняў і адказаў.

Новым у рабоце арганізацыі таварыства з'явілася правядзенне творчых справаздач прафесарска-выкладчыцкага саставу (у асноўным грамадскіх кафедр) перад калектывамі працоўных. Такія творчыя справаздачы праводзяцца 1—2 разы ў год у выглядзе выязнога пасяджэння, на якое запрашаюцца спецыялісты і перадавікі вытворчасці. Гэту форму навукова-тэхнічнай прапаганды варта практыкаваць і ўдасканальваць.

На нашу думку, больш дзейснымі, цікавымі павінны стаць шэфскія сувязі кафедр і факультэтаў універсітэта з калектывамі прамысловых прадпрыемстваў горада. Старшыням пярвічных арганізацый таварыства трэба вывучыць і выкарыстаць ва ўстанаўленні такіх сувязей шматгадовы станоўчы вопыт кафедры палітэканоміі. Яе выкладчыкі — лектары таварыства «Веды» — частыя і жаданыя госці на кандытарскім камбінаце «Спартак» і ў аб'яднанні хлебапрадуктаў. Іх сустрэчы з працоўнымі носяць мэтанакіраваны характар, працоўным калектывам аказваецца метадычная і практычная дапамога.

На жаль, у нашай арганізацыі не знайшла належнага прымянення такая форма лекцыйна-прапагандысцкай работы як «Дзень навукі» і калектыўны выхад вучоных на прадпрыемствы з мэтай прапаганды дасягненняў як савецкай навукі, так і флагмана вышэйшай адукацыі нашай вобласці — Гомельскага дзяржуніверсітэта.

А. ФЯСЬКОЎ,
дацэнт кафедры філасофіі, лектар абласной арганізацыі таварыства «Веды».

На ўсесаюзнай канферэнцыі

СТУДЭНТАМ — ДОБРЫЯ ПАДРУЧНІКІ

У апошняй дэкадзе лістапада ў сталіцы Літоўскай ССР — г. Вільнюсе адбылася трохдзённая другая Усесаюзная навукова-метадычная канферэнцыя па праблемах вузаўскага падручніка. У яе рабоце прынялі ўдзел і выступілі з дакладамі намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР М. С. Ягораў, начальнік аддзела падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў Мінвуза СССР П. Р. Буга, намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР Ф. М. Капуцкі, акадэмік АН СССР А. А. Самарскі, рэктар Маскоўскага інстытута электроннай тэхнікі прафесар А. Н. Прэсніхін і іншыя выдатныя вучоныя нашай краіны — прадстаўнікі большасці саюзных рэспублік. У рабоце канферэнцыі прынялі ўдзел вучоныя з сацыялістычных краін: ГДР, ЧССР, Польшчы, Венгрыі, Балгарыі, Кубы.

Канферэнцыя праходзіла на базе аднаго са старэйшых у нашай краіне Вільнюскага дзяржаўнага універсітэта. У большасці дакладаў яе ўдзельнікаў размова ішла аб неабходнасці далейшага ўпарадкавання выпуска вучэбнай літаратуры, правільнага вызначэння тыражу падручнікаў па асобных прадметах, распрацоўцы навукова абгрунтаваных прыёмаў паляпшэння камплектавання фондаў бібліятэк вучэбна-метадычнай літаратурай, аб правядзенні даследавання па тэорыі вузаўскіх падручнікаў. У прыватнасці, у дакладзе начальніка аддзела падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў Мінвуза СССР П. Р. Буга быў адобраны выпрацаваны і замацаваны ў вышэйшай школе прынцып комплекснага вучэбна-метадычнага забеспячэння вучэбнага працэсу, калі па асобных дысцыплінах або спецыялізацыях выдаюцца серыі (бібліятэчкі) вучэбнай літаратуры. Гэты напрамак у падрыхтоўцы і выданні вучэбнай літаратуры характарызаваўся на канферэнцыі як найбольш перспектыўны.

У выступленні акадэміка А. А. Самарскага адзначалася ўзрастаючае значэнне матэматычнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў народнай гаспадаркі. Гэта звязана з усё большым пранікненнем машынна-вылічальнай тэхнікі, камп'ютэраў, робатаў у прамысловасць і сельскую гаспадарку. У гэтай сувязі ў нашай краіне адчуваецца востры дэфіцыт у вучэбных дапаможніках па прыкладной матэматыцы, канкрэтных кіраўніцтвах па выкарыстанню электронна-вылічальнай тэхнікі з прымяненнем тэрміналаў.

У многіх дакладах удзельнікаў канферэнцыі гаварылася аб неабходнасці пашырэння функцый падручніка. У папярэднія гады, як вядома, вузаўскія падручнікі ў асноўным выконвалі адну функцыю — інфармацыйна-асветніцкую, г. зн. вырашалі пытанне перадачы зместу пэўнай вучэбнай дысцыпліны. У нашы дні падручнік павінен быць не толькі (і нават не столькі) крыніцай ведаў у статыстычным выглядзе, а ў большай меры будзіць творчую актыўнасць студэнтаў, самастойнасць і ініцыятыву ў набыцці ведаў.

У сувязі з інтэнсіўным навукова-тэхнічным прагрэсам, пастаянным укараненнем у вытворчасць навейшых навуковых даследаванняў вучэбная літаратура, як падкрэслівалася удзельнікамі канферэнцыі, павінна разглядацца як пачатковая крыніца ведаў студэнта па пэўнай дысцыпліне.

На канферэнцыі быў прадстаўлены даклад члена-карэспандэнта АПН СССР загадчыка кафедры педагогікі і псіхалогіі нашага універсітэта прафесара І. Ф. Харламава. У яго дакладзе на аснове вопыту стварэння вучэбнага дапаможніка «Педагогіка», выдадзенага ў 1979 г. пад грыфам Мінвуза СССР, адзначана неабходнасць далейшага ўдасканальвання зместу вучэбнай літаратуры, якая выходзіць у нашай краіне. У прыватнасці, указвалася на неабходнасць больш дакладнай лагічнай адпрацаванасці і ўзаемасувязі асобных тэм, іх больш глыбокай навуковасці і канцэптуальнасці, сувязі тэорыі з практыкай, аб выкарыстанні гістарычнага матэрыялу. Не менш значную ролю для павышэння якасці падручніка мае праблемнае ізлажэнне вучэбнага матэрыялу, якое павінна падпарадкоўвацца заканамернасці пазнавальнай дзейнасці студэнтаў і садзейнічаць іх актывізацыі. Усялякі вучэбны дапаможнік, а педагагічны ў асаблівасці, павінен фарміраваць у студэнтаў станоўчыя адносіны да сваёй будучай прафесіі.

Варта адзначыць высокі арганізацыйны ўзровень канферэнцыі. Яе ўдзельнікам былі створаны добрыя ўмовы для плённай працы і змястоўнага адпачынку. Асабліва вялікае ўражанне зрабіла на нас мастацкая самадзейнасць Вільнюскага дзяржуніверсітэта.

Ф. КАДОЛ,
дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі, удзельнік канферэнцыі.

Як справы, першакурснік?

ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ

Здаецца, усё было даўно: і выпускныя экзамены ў школе, і хваляванне перад дзвярыма кабінета, дзе строгія выкладчыкі вырашалі наш лёс. І вось сёння мы — студэнты. Ужо асвоіліся ў дружнай студэнцкай сям'і, свабодна аперыруем такімі паняццямі як семестр, калёквіум, залік, экзамен. Атрыманы першыя стыпендыі...

Яшчэ на «бульбе» выявілася здольнасць кожнага, таму не задумваліся пры выбранні актыву групы. Камсоргам стала Лена Зайцава, прафоргам аднадушна выбралі Ларысу Варонік. Былі выбраны і адказныя за сценгазету, за мастацкую самадзейнасць. Першыя агульнауніверсітэцкія мерапрыемствы паказалі, што мы не памыліліся. На конкурсе «Ану, першакурснік!» мы занялі ганаровае трэцяе месца.

Аднойчы заходзіць у аўдыторыю наш камсорг і гаворыць:

— Штосьці сумнавата мы жывём, дзяўчаты. Давайце арганізуем якую-небудзь сустрэчу, гутарку, пойдзем у тэатр.

Набліжалася 29 кастрычніка — дзень нараджэння Ленінскага камсамола. Мы вырашылі правесці гутарку пра камсамольцаў: герояў Вялікай Айчыннай вайны і пра нашых сучаснікаў. Галоўнымі дакладчыкамі былі Ларыса Леўшунова і Юра Каспяровіч. З вялікай цікавасцю мы выслухалі іх паведамленні. Потым кожны з нас расказаў любімы верш пра герояў-камсамольцаў.

Хутка усёй групай пойдзем у тэатр, наведаем музей. А як жа інакш: студэнцкія будні і святы павінны запамятацца на ўсё жыццё.

Але мы ведаем, што галоўны наш абавязак — гэта добрая вучоба, авалоданне спецыяльнымі ведамі. І таму група з першых дзён вучобы сур'ёзна адносіцца да семінарскіх і практычных заняткаў, уважліва слухае і канспекціруе лекцыі, якія чытаюць прафесар У. В. Анічэнка, дацэнты В. Я. Ляшчынская, В. А. Гуліцкая, Р. М. Казлова, І. Ф. Эсмантовіч, У. В. Казлоў, асістэнт С. П. Емяльянава. Падабаюцца нам практычныя заняткі, якія праводзяць У. Д. Еўтухоў, А. Ф. Рогалеў, А. А. Станкевіч, Г. П. Харошка, В. К. Шынкарэнка.

Сваімі ведамі сярод нас ужо выдзяляюцца Света Мурашкевіч, Света Лапуста, Вольга Хобня. Але сапраўдную трываласць нашых ведаў выявіць толькі сесія.

А. ВОІНАВА,
студэнтка групы БР-11 гістфіла, слухачка аддзялення журналістыкі ФГП.

НА ТРАДЫЦЫЙНЫХ ДНЯХ

У інтэрнаце № 2 праведзен традыцыйны дзень кафедры матэматычнага аналізу. У ім прынялі ўдзел заг. кафедры І. Н. Бруй, выкладчыкі А. В. Гаўрылюк, С. І Буракоўская, А. П. Макарава, настаўнікі школ № 1, № 4 г. Гомеля, якія закончылі матэматычны факультэт ГДУ.

Вечар прайшоў вельмі цікава. Рабяты слухалі расказ А. В. Гаўрылюка аб сваёй працы ў Алжыры, прагледзелі слайды. На ўсе пытанні, якія нас цікавілі аб рабоце ў школе, нам адказалі выкладчыкі школ № 1, № 4. У канцы вечара агітбрыгада школы № 1 паказала канцэрт.

А. КУТАЕВА,
старшыня студсавета інтэрната № 2.

ІНФАРМАЦЫЙНА — ВЫЛІЧАЛЬНЫ ЦЭНТР: ПОСПЕХІ І ПРАБЛЕМЫ

ШЫРОКІ ДЫЯПАЗОН ДЗЕЯННЯ

Сёння цяжка знайсці якую-небудзь галіну навукі і вытворчасці, у якой бы не выкарыстоўвалася вылічальная тэхніка. Складаныя разлікі, кіраванне няспыннымі тэхналагічнымі працэсамі, мабільныя і зручныя інфармацыйна-даведніцкія службы — вось далёка не поўны пералік паслуг, якія ЭВМ можа прапанаваць чалавеку.

У нашым універсітэце вылічальная тэхніка з'явілася з самага пачатку яго існавання. Першай была ЭВМ другога пакалення — «Мінск-32». За амаль паўтара дзесятка гадоў вылічальная база універсітэта значна пашырылася. На сённяшні дзень інфармацыйна-вылічальны цэнтр ГДУ мае яшчэ дзве ЭВМ «Мір-2», па адной ЭВМ ЕС-1022 і СМ-4. Практычна выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты універсітэта забяспечаны амаль усімі тыпамі вылічальнай тэхнікі.

Якасна ўзрос і аб'ём работ, якія цяпер выконвае ІВЦ. Інжынеры-матэматыкі, аператары абслугоўваюць 14 падсістэм АСУ. Сярод іх: «Налічэнне заработнай платы супрацоўнікам універсітэта», «Стыпендыя», «Улік матэрыяльных каштоўнасцей» і інш. Добрасумленна спраўляюцца са сваімі абавязкамі матэматыкі Н. Максіменка, Л. Пакаташкіна, А. Вішанкова, Р. Парамонава, аператары А. Салава, І. Шчадравіцкая, З. Зубарава і інш.

Значныя паслугі аказвае вылічальны цэнтр выкладчыкам і супрацоўнікам універсітэта, і ў першую чаргу, кафедрам радыёфізікі, тэарэтычнай фізікі, інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі, вылічальных машын і праграмавання, грамадзянскай абароны, кафедры фізічнага выхавання. Асобна трэба выдзеліць кафедру матэматычных праблем кіравання і навукова-даследчую лабараторыю сістэмнага праграмавання, якія ўзначальвае кандыдат тэхнічных навук І. В. Максімей. У НДЛСП працуюць звыш 30 прафесіянальных праграмістаў, якія рашаюць задачы сістэмнага праграмавання, што паўстаюць, у прыватнасці, і перад нашым ІВЦ. Гэта задачы павышэння эфектыўнасці выкарыстання вылічальнай тэхнікі, ўліку эксплуатацыі тэхнічных сродкаў ЭВМ у рэжыме калектыўнага карыстання.

Адной з падсістэм, здольнай рашаць такія задачы, з'яўляецца ДКК — дыспетчар калектыўнага карыстання, распрацаваны НДЛСП і ўжо амаль год эксплуатуемы на ІВЦ.

Трэба адзначыць, што за кошт эфектыўнай арганізацыі выкарыстання вылічальнай тэхнікі ўдалося забяспечыць дастатковай колькасцю машыннага часу дзяржбюджэтныя і гаспдагаворныя тэмы. І гэта пры тым, што на сённяшні дзень максімальны тэрмін абслугоўвання студэнцкіх работ скараціўся да 10 гадзін.

Пачаліся работы па выкарыстанню дысплейнай тэхнікі ў працэсе навучання студэнтаў. Піянерамі ў гэтай справе сталі супрацоўнікі НДЛСП Г. І. Русава і Л. С. Ганчар, дыпломнікі якіх першымі сярод студэнтаў пачалі працаваць з дысплеямі, а таксама Г. Уздоўская і Г. Каморнікава, якія ўжо правялі першыя групавыя заняткі ў дысплейным класе.

За амаль 15 гадоў свайго існавання інфармацыйна-вылічальны цэнтр правёў значную работу і дасягнуў пэўных поспехаў. Асабліва прыкметны якасны рост узроўню работы ІВЦ за апошні год. Гэта звязана і з умацаваннем партыйнай арганізацыі, і паляпшэннем кіраўніцтва ІВЦ. У наш калектыў уліліся камуністы Л. П. Трацэўскі, які стаў выконваць абавязкі начальніка інфармацыйна - вылічальнага цэнтра, інжынер А. Д. Ложкін. Калі гаварыць аб нашых дасягненнях, нельга не адзначыць і тых, чыёй працай забяспечваецца штодзённая гатоўнасць вылічальнай тэхнікі. Гэта інжынеры М. Глазырын, І. Мартынаў, Л. Дзенісоўская, Н. Бухвостава, М. Цурганаў, А. Косцікаў.

Ёсць у нас і свае цяжкасці, вырашыць якія мы не можам нават з дапамогай кіраўніцтва універсітэта. ІВЦ патрэбна новае прыстасаванне, якое стабілізуе напружанне для сілкавання ЭВМ ЕС-1022. Часта на ІВЦ падлічваецца задача на працягу 2—3 гадзін запар. Калі ў гэты момант адбываецца кідок сілкуючага напружання, то машына адключаецца. Задачу трэба пералічваць спачатку — гэта адна-дзве і больш гадзін страчанага часу. Акрамя таго, у час такіх кідкоў напружання нярэдка выходзяць са строю тэхнічныя сродкі — дысплеі, дыскаводы і нават аператыўная памяць. Таму пытанне аб набыцці неабходнага нам прыстасавання стаіць вельмі востра.

З лістапада мінулага года ІВЦ поўнасцю перайшоў на работу ў аперацыйнай сістэме з пераменным лікам задач. Гэта сістэма дазваляе эфектыўна выкарыстоўваць вылічальную тэхніку. Аднак ёсць яшчэ ва універсітэце супрацоўнікі, якія не хочуць навучыцца працаваць па-новаму; перарабіць нешта ў

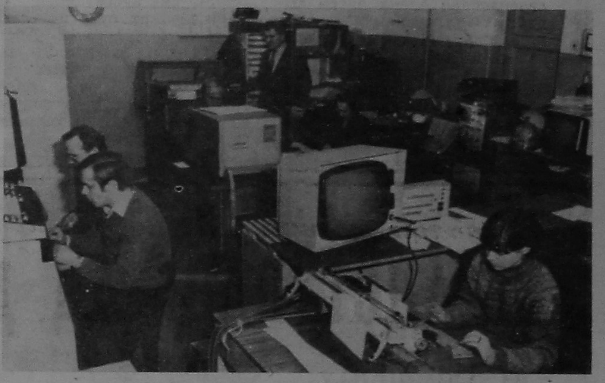

сваіх старых праграмах. Вось яны і трымаюцца за дыскавую аперацыйную сістэму. Гэта датычыцца кафедр радыёфізікі, вылічальных машын і праграмавання, ТСАЭІ. Такое становішча неабходна выправіць як мага хутчэй.

Інфармацыйна - вылічальныя цэнтры Мінвуза БССР дзеляцца на дзве катэгорыі: 1-ю і 2-ю — у залежнасці ад выконваемага аб'ёму работ. Наш ІВЦ адносіцца да другой катэгорыі, але па аб'ёму работ мы ўжо выйшлі на 1-ю катэгорыю. Гэта дазваляе адміністрацыі ГДУ ва ўстаноўленым парадку вырашыць пытанне аб пераводзе нашага ІВЦ у новы статус. Аднак штатны расклад на ІВЦ застаецца неўпарадкаваным і на сённяшні дзень. Мы маем 5 ЭВМ, а штаты ёсць толькі на дзве: «Мінск-32» і ЕС-1022, прычым на апошнюю яны ўрэзаны. А машыны «Мір-2» і СМ таксама патрабуюць «інжынернага вока» і аператараў. Цяпер жа ў нас гэтыя машыны абслугоўваюць людзі, якія лічацца ў штаце «Мінск-32». Такое становішча стварае дадатковыя цяжкасці для падтрымання вылічальных машын у рабочым стане.

Кіраўніцтва ІВЦ арыентуе калектыў на новыя поспехі і дасягненні. Наладжаны творчыя сувязі з буйнейшымі ВНУ краіны — Ленінградскім дзяржуніверсітэтам, БДУ імя У. І. Леніна, Беларускім політэхнічным інстытутам і інш. У перспектыве — атрыманне новых праграмных сродкаў, якія будуць забяспечваць павышэнне прадукцыйнасці працы праграмістаў, паляпшэнне вучэбнага працэсу. Вялікія надзеі ў паляпшэнні абслугоўвання карыстальнікаў мы звязваем з атрыманнем новай тэхнікі: ЭВМ ЕС-1035 і СМ-4.

Калектыў ІВЦ паспяхова спраўляецца са сваімі задачамі і як падраздзяленне універсітэта імкнецца аказваць істотную дапамогу супрацоўнікам і студэнтам ГДУ ў навуковай і вучэбнай рабоце.

М. ДАЛІНСКІ,
старшы інжынер-матэматык ІВЦ.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Адна з лепшых аператараў ІВЦ Зінаіда Зубарэвіч (злева) і аператар Наталля Шпякіна праводзяць апрацоўку студэнцкіх работ на ЭВМ ЕС-1022. 2. У зале студэнцкага інфармацыйна-вылічальнага цэнтра. Вядуцца работы на дысплеях СМ-4.

Фота А. Карніенкі.

Перадавы вопыт—у вучэбны працэс

ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ ДЗЕЛАВЫХ ГУЛЬНЯЎ

У цяперашні час педагогі горача спрачаюцца: прымяняць ці не прымяняць дзелавыя гульні ў вучэбным працэсе пры навучанні студэнтаў стацыянара? Скептыкі лічаць, што калі студэнты дрэнна рыхтуюцца да семінарскіх і практычных заняткаў, то прымаць актыўны ўдзел у гульні яны наогул не здольны. Аднак энтузіясты, не звяртаючы ўвагі на спрэчкі, паспяхова гуляюць і сумесна са студэнтамі асвойваюць праблемныя пытанні сучаснасці па канкрэтных дысцыплінах і на стыку навук.

На наш погляд, усе гульні трэба раздзяліць на строгія, дзе вытрымана паслядоўнасць прыняцця рашэння, разлікаў і канечны вынік прадстаўляе сабой аптымальны варыянт выбару параметраў па наперад зададзенай методыцы, і эўрыстычныя, у якіх канчатковы варыянт рашэння прымаецца пасля «мазгавога штурму» удзельнікаў умоўных структурных падраздзяленняў прадпрыемства.

Вучэбна-вытворчая гульня «Эфектыўнасць арганізацыі і нарміравання працы» (ЭАНП), якую мы прагулялі сумесна са студэнтамі дзвюх груп IV курса спецыяльнасці 1704 Кіеўскага інстытута народнай гаспадаркі, адносіцца да эўрыстычных. Гэта комплексная вучэбная гульня, якую можна прагуляць у 15 варыянтах у залежнасці ад ступені дэталізацыі вытворчай інфармацыі. Гульня дазваляе ўдакладніць і замацаваць веды па курсах «Планаванне народнай гаспадаркі», «Навуковая арганізацыя і нарміраванне працы», «Эканоміка працы», «Аналіз працоўных паказчыкаў». Гульня накіравана на актывізацыю пазнавальнай дзейнасці студэнтаў, стварэнне стымулюючых умоў для паглыблення прафесіянальных ведаў і развіцця творчых здольнасцей студэнтаў. Вучэбны матэрыял у працэсе гульні засвойваецца студэнтамі ў значнай ступені самастойна, шляхам аналізу і ацэнкі рэальнай сітуацыі, метадам спроб і памылак.

Выкладчыкі, якія прысутнічаюць на гульні, уключаюцца ў ігравыя групы і даюць неабходныя кансультацыі. Пры гэтым здзіўляе раскаванасць зносін студэнтаў з педагогамі. Адсутнічае боязь за няправільны погляд на прадмет даследавання, педагогі карэктыруюць веды без даўлення сваім аўтарытэтам. Групы працуюць як калектывы з добрым псіхалагічным кліматам. Ранжыраванне па ролях ідзе хутка, кожны заняты сваёй праблемай, шукае адказ у «інфармацыйных папках», «бібліятэцы», якую падрыхтоўваюць для студэнтаў лабаранты кафедры, кансультуюцца ў любога выкладчыка за межамі вучэбнага класа. ЭАНП вучыць сумеснымі намаганнямі дабівацца лепшага выніку, здольнасці працаваць у калектыве, улічваючы інтарэсы кожнай функцыянальнай групы і асобнага ўдзельніка гульні.

На гульню адведзена 26—28 гадзін, з іх 8 гадзін лекцыйнага часу, 10—12 гадзін самападрыхтоўкі, Гульня праводзіцца ў адзін дзень на працягу 8 гадзін па раскладу вучэбнай часці. Метадычныя рэкамендацыі да гульні ў аб'ёме 85 старонак утрымліваюць неабходныя палажэнні, методыкі разлікаў, формы статсправаздачнасці, прыклады афармлення дакументаў, якія прымяняюцца ў вытворчасці і дазваляюць да канца гульні кожнай функцыянальнай групе скласці справаздачу аб зробленым з прапановамі па ўдасканальванню арганізацыі і стымулявання працы на аб'екце. Паколькі размеркаванне роляў адбываецца за 10—12 дзён да гульні, то кожны яе ўдзельнік ужо ўнутрана сабраўся рашаць пытанні ў межах сваіх абавязкаў. «Штаб гульні» ажыццяўляе кантроль за падрыхтоўкай групы да гульні. На гульню група прыходзіць з «нагляднай агітацыяй» па прапанаванай тэме (выказванні вядомых людзей па прадмету, шаржы, карыкатуры, заклікі і г. д.).

Спачатку студэнты вывучаюць інфармацыю, атрыманую ад педагога, рыхтуюцца да «вытворчага сходу». Ён праходзіць актыўна, выступае кожны ўдзельнік гульні, вядуцца пратаколы сходу.

Здзіўляе высокі творчы ўздым групы. умение правільна размеркаваць службовыя ролі, уключыцца ў працу, да канца гульні выдаць справаздачу аб удасканальванні работы канкрэтнай брыгады з мерапрыемствамі для ўсіх структурных падраздзяленняў.

Па выніках гульняў у патоку вызначаецца група-пераможца спаборніцтва на «ЭАНП», якая атрымлівае дазвол рэктарата і дэканата на датэрміновую здачу экзамена па курсу «НАП у прамысловасці». Акрамя таго вызначаецца «Лепшы начальнік цэха», «Лепшы начальнік аддзела працы і заработнай платы», «Лепшы начальнік лабараторыі НАП», «Лепшы брыгадзір» і г. д.

Вынікі спаборніцтва па «ЭАНП» падводзяцца ў прысутнічанні ўсіх студэнтаў курса.

На наш погляд, гэты від актывізацыі пазнання дае вялікі эфект, таму што «мазгавы штурм» па актуальнай праблеме застаецца ў памяці на ўсё жыццё, як працоўны дзень спецыяліста, арганізаваны на аснове навуковай арганізацыі працы. Таму дзелавыя гульні павінны замяніць частку практычных заняткаў з мэтай комплекснага пазнання праблемных пытанняў па кожнаму курсу.

У нашых выкладчыкаў ёсць рэальныя магчымасці для распрацоўкі і правядзення такіх гульняў, таму што ўжо 10 гадоў кафедра падтрымлівае цесныя сувязі з прамысловымі прадпрыемствамі Гомельскай вобласці і на абмеркаванне студэнтам можна прапаноўваць канкрэтныя вытворчыя сітуацыі.

Э. ЛІЗАРАВА,
Т. ІВАНОВА,
старшыя навуковыя супрацоўнікі кафедры эканомікі працы.

На факультэце кінамастацтва

ФІЛЬМ — ФРАГМЕНТ ТВОРЧАГА ЛЁСУ

Сучасны кінематограф не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой усё часцей звяртаецца да творчасці Ф. М. Дастаеўскага. На чарговых занятках факультэта кінамастацтва народнага універсітэта маральна-эстэтычнага выхавання дэманстраваўся мастацкі фільм «26 дзён з жыцця Дастаеўскага», пастаўлены рэжысёрам А. Зархі па сцэнарыю Уладзімірава. Дэманстрацыі фільма папярэднічала анатацыя, зробленая дацэнтам кафедры рускай літаратуры А. К. Няронскай, у якой указвалася на жанравую своеасаблівасць гэтага твора — фрагмента творчага лёсу вялікага мастака. Ужо сама назва фільма гаворыць аб тым, што ў аснову пакладзен невялікі, але істотны перыяд у жыцці пісьменніка. Менавіта за гэты кароткі тэрмін будзе напісан раман «Ігрок», своечасовая здача якога выдаўцу Сцялоўскаму вызваліць пісьменніка ад дзевяцігадовага доўгу. Менавіта ў гэты час увойдзе ў жыццё Ф. М. Дастаеўскага дзевятнаццацігадовая Анна Рыгораўна Сніткіна, сценаграфістка, якая здолела падтрымаць пісьменніка ў адзін з цяжкіх момантаў яго жыцця.

Дыскусія, якая разгарэлася пасля прагляду фільма, паказала, што сапраўды думак столькі ж, колькі і людзей. Дацэнт кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі Л. М. Гаранін, які пачаў дыскусію, лічыць фільм цалкам удалым, цікавым, адзначаючы пры гэтым, што Дастаеўскага ён любіць асаблівай любоўю, якая, як лякарства ў час хваробы, неабходнае, але аднačасова горкае.

Раздзяліліся думкі наконт ігры артыста А. Саланіцына, які выконваў ролю Ф. М. Дастаеўскага. Некаторыя студэнты гаварылі аб тым, што Дастаеўскі ў выкананні А. Саланіцына выглядае бездапаможным, слабавольным, вартым жалю чалавекам, асабліва ў самым пачатку фільма. А ў іх жа ўяўленні Дастаеўскі зусім іншы. Але па ўспамінах сучаснікаў Дастаеўскі быў і такім. Абставіны жыцця складаліся так, што немагчыма было не стаць такім. Проста фільм трэба глядзець ужо падрыхтаваным, інакш ён успрымаецца па-іншаму.

Студэнтка біялагічнага факультэта Н. Калеснікава лічыць: «Саланіцын імкнецца прасякнуцца духам таго часу, паказаць нам той Пецярбург і таго Дастаеўскага, які і нам бачыцца, калі мы чытаем яго творы. Мы ўбачылі, як скрозь душу пісьменніка праходзіць гора і боль чалавечая, каб у нашых душах нарадзілася надзея і вера ў добрае! Няхай і ў далейшым з'яўляюцца цікавыя фільмы, з беражлівымі, мудрымі адносінамі да матэрыялу».

Дацэнт кафедры фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны І. В. Хадалевіч гаварыла аб светлых і добрых пачуццях, якія выклікае фільм.

А. А. Звознікаў, дацэнт кафедры рускай літаратуры, адзначыў у сваім выступленні таленавітую ігру актрысы Я. Сіманавай, якая выканала ролю А. Р. Сніткінай, указаў на змрочнасць у фільме, выказаў сваю нязгоду з трактоўкай вобраза Дастаеўскага А. Саланіцыным. А вось Н. П. Капшай, бібліятэкар ГДУ, думае так: «У фільме значны момант стварэння вобраза Аляксея Івановіча, галоўнага героя рамана «Ігрок». На экране мы бачым не толькі творчае пераўвасабленне пісьменніка, але і пакуты асабістых успамінаў. Таму апраўдана змрочнасць А. Саланіцына, разгубленасць перад цяжкасцямі жыцця. 26 дзён рэжысёрператварыў у амаль суцэльную ноч, але ў гэту ноч урываецца святло—чыстая, моцная натура юнай дзяўчыны. І адбываецца тое, што называў Дастаеўскі «вечностью на аршине пространства».

«У фільме са здзіўляючай дакладнасцю перададзена атмасфера Пецярбурга часу Дастаеўскага. Па-мойму, гэта адна з цікавейшых асаблівасцей фільма. Атмасфера яго многіх «пецярбургскіх» твораў стала жыццёвай атмасферай герояў фільма. Застаецца толькі пажадаць, каб пабольш было такіх фільмаў, вельмі важных і патрэбных для нас», — такая думка студэнта гісторыка-філалагічнага факультэта Г. Франковіча.

Г. Акуліч, студэнтка гістфіла, сказала: «Пастаноўка фільма рэжысёру А. Зархі ўдалася. У ім добры падбор акцёраў, занятых у галоўных ролях. Лічу, што фільм прымусіць многіх па-новаму зірнуць на самога пісьменніка, пераацаніць свае адносіны да яго твораў».

«Акцёры справіліся са сваёй задачай па-майстэрску. Але усё ж нельга не сказаць аб тым, што фільм разлічан на падрыхтаванага гледача і глядзець яго трэба не адзін раз. Таму было б вельмі правільна ўключыць яго ў рэпертуар «зала паўторнага фільма», — такое пажаданне студэнткі гісторыка-філалагічнага факультэта Т. Праўдзівай.

Фінал фільма, на мой погляд, вельмі ўдалы. Дастаеўскі сам з цяжкасцю зводзячы канцы з канцамі, кідае грошы дзяўчынцы, якая танцуе пад вокнамі яго дома. Яна, падняўшы манету, усміхаецца ў знак удзячнасці. Гэта шчыры ўсміхаючыся твар дзіцяці!

У рамане «Падлетак» Д. М. Дастаеўскі пісаў: «Плачущий ребенок для меня отвратителен, а смеющийся и веселящийся — это луч из рая, это откровение из будущего, когда человек станет наконец так же чист и простодушен, как дитя».

І. МАРОЗАВА,
студэнтка 2-га курса гістфіла, слухачка аддзялення журналістыкі ФГП.

Нататкі са справаздачна—выбарнай канферэнцыі спортклуба

НЕ АДСТУПАЦЬ АД ДАСЯГНУТЫХ ВЫШЫНЬ

РАУНЕННЕ — НА АЛІМПІЙЦАЎ

У вучэбным корпусе, дзе размешчаны факультэт фізічнага выхавання і спартыўны клуб універсітэта, ёсць стэнд з фотаздымкамі тых, хто шырока праславіў вядучую вышэйшую навучальную ўстанову Беларускага Палесся. Гэта былыя яе выхаванцы — алімпійцы: Л. Гейштар, В. Сапея, Я. Гаўрыленка, М. Кіраў, А. Верабей, А. Фомчанка. Кожны з іх і сёння можа служыць для спартсменаў узорам самаадданасці ў дасягненні пастаўленай мэты.

Самую яркую старонку ў гісторыю універсітэцкага спорту ўпісала Маскоўская Алімпіяда-80. Гонар Радзімы на ёй абаранялі адразу тры прадстаўнікі ГДУ. Названыя ўжо М. Кіраў, А. Верабей, А. Фомчанка. Хто ж прадоўжыць іх слаўную эстафету? Адказ на гэта пытанне хацелася пачуць на справаздачна-выбарнай канферэнцыі спортклуба ГДУ. Аднак яго не закранулі ні дакладчык, старшыня праўлення СК В. І. Сіськоў, ні выступіўшыя ў спрэчках дэлегаты. І не выпадкова. Сярод спарсменаў універсітэта цяпер няма яўных лідэраў, цвёрдых прэтэндэнтаў у алімпійскую дружыну СССР.

ПАТРЭБНА МАКСІМАЛЬНАЯ АДДАЧА

Зразумела, падрыхтаваць алімпійца — справа не лёгкая і не заўсёды пасільная. Аднак вывесці здольнага спартсмена на рубеж майстра спорту СССР — прэстыжны абавязак кожнага выкладчыка - трэнера. Тым больш што да іх даводзяцца планавыя заданні, імі прымаюцца сацыялістычныя абавязацельствы. На жаль, далёка не ўсе настаўнікі спартсменаў глыбока пранікаюцца адказнасцю за выкананне пастаўленых задач. Даўно страцілі свае вядучыя пазіцыі каманды па валейболу, баскетболу, лыжнаму спорту, комплексу ГПА і некаторых іншых раней папулярных у ГДУ відах спорту. Не радуюць у апошні час і нашы лёгкаатлеты. Робіцца няёмка, калі яны яўна ўступаюць сваім сапернікам нават на спаборніцтвах гарадскога і абласнога маштаба. Трэнеры спасылаюцца на ўсё, што можна, у апраўданне прыбягаюць да розных довадаў, толькі ніхто з іх самакрытычна не гаворыць аб сваіх пралiках, недапрацоўках.

Інертнасць, абыякавасць большасці выкладчыкаў-трэнераў універсітэта да вынікаў сваёй працы прывяла да таго, што за справаздачны перыяд спортклуб ГДУ не справіўся з планавымі паказчыкамі па падрыхтоўцы майстроў і кандыдатаў у майстры спорту СССР — таго залатога фонду, дзе вырастаюць алімпійцы.

ПРЫКЛАСЦІ СВАЁ УМЕННЕ

Ужо на працягу многіх гадоў і даволі ўпарта многія таварышы, ад каго залежыць месца спортклуба ГДУ ў круглагадовых спартакіядах студэнцкага таварыства рэспублікі, тлумачаць зніжэнне дасягнутых паказчыкаў зменшаным наборам студэнтаў на факультэт фізічнага выхавання. У нейкай ступені гэта так. Аднак довад не абсалютны. Бясспрэчна, намнога прасцей прыняць на вучобу юнакоў і дзяўчат ужо з высокай спартыўнай кваліфікацыяй і дзяліць з імі славу перамогі. Куды цяжэй самому знаходзіць і ўзнімаць па ступенях майстэрства здольную моладзь. Хто для гэтага не шкадуе часу, сіл, ведаў — таго поспех не міне. Такія прыклады ва ўніверсітэце ёсць. У прыватнасці, жаночая каманда па ручному мячу ўжо на працягу некалькіх год з'яўляецца адной з мацнейшых у рэспубліцы. Яе настаўнік В. П. Крукоўскі быў другім трэнерам зборнай жаночай дружыны па гандболу нашай рэспублікі на VIII Спартакіядзе народаў СССР, за якую выступалі і чатыры студэнткі ГДУ.

Дарэчы, касцяк зборнай жаночай каманды універсітэта па ручному мячу складаюць выхаванкі эканамічнага факультэта.

Нярэдка даводзілася чуць, што за студэнцкія гады з навічка амаль немагчыма падрыхтаваць майстра спорту СССР. Неабгрунтаванасць доваду абвяргаюць факты. На чацвёртым курсе факультэта фізвыхавання набывае спецыяльнасць Сяргей Зуевіч з Лельчыцкага раёна. Вольнай барацьбой ён захапіўся толькі ва універсітэце і выканаў майстарскі нарматыў, стаў чэмпіёнам рэспублікі. Па гэтаму віду майстрам спорту стаў і трэцякурснік эканамічнага факультэта Віктар Падольскі. Абаіх іх да ўзроўню спартсменаў высокага класа прывялі трэнеры А. Хатылёў і Ю. Петухоў.

Тут нельга не нагадаць выступленне на канферэнцыі старшыні абласнога савета студэнцкага таварыства А. Ц. Барысюка. Ён з усёй пераканаўчасцю гаварыў аб значнасці асобы трэнера. У якасці прыкладу ён назваў былога выпускніка фізічнага факультэта ГДУ, цяпер выкладчыка Гомельскага політэхнічнага інстытута В. Курловіча. Гэты энтузіяст у вольны ад асноўнай работы час без спецыяльнай падрыхтоўкі на высокай навуковай аснове трэніруе стралкоў з лука, падрыхтаваў ужо майстра спорту СССР і некалькіх спартсменаў, якія блізкія да выканання гэтага запаветнага нарматыва.

А. Ц. Барысюк справядліва адзначыў, што месцы, займаемыя спортклубам ГДУ ў абласных і рэспубліканскіх спаборніцтвах студэнцкіх каманд, далёка не заўсёды адпавядаюць яго высокім патэнцыяльным магчымасцям.

ПРЫКРЫЯ «НАКЛАДКІ»

Праўісная ісціна: кім бы ты ні быў, даражы сваім гонарам: чалавека, студэнта, спартсмена. На жаль, даводзіцца канстатаваць, што некаторым маладым людзям спартыўная слава кружыць галаву, штурхае на коўзкую сцежку. Іх жа трэнеры дзеля заліковых ачкоў на спаборніцтвах, уласнага прэстыжу, калі не патураюць парушальнікам нашых маральных норм, дык стараюцца не прыкмячаць іх па-за спартыўным жыццём. Таму сярод вядучых спартсменаў ГДУ ёсць і непаспяваючыя па вучобе і, мякка кажучы, дэбашыры. Па гэтых прычынах толькі сёлета з універсітэта выключаны майстар спорту СССР міжнароднага класа па барацьбе У. Цакалаеў, вясляр У. Сходкін, лёгкаатлет Л. Савачкін, футбаліст У. Очнеў і інш.

Недапушчальна, каб студэнты універсітэта, якія не з'яўляюцца членамі зборных каманд СССР, знаходзіліся не ў таварыстве «Буравеснік». Такіх жа яшчэ нямала. У вырашэнні гэтага пытання дапамогу спортклубу ГДУ павінны аказаць гарадскі і абласны спорткамітэты.

ПРАЦАВАЦЬ З ПЕРСПЕКТЫВАЙ

У данным артыкуле ўвага завастралася ў асноўным на праблемах, якія не дазволілі спортклубу ГДУ ў сваёй дзейнасці заняць раней трывалае другое месца ў спартакіядах ВНУ рэспублікі, прымусілі некалькі адступіцца ўніз. Аднак самакрытычны падыход да дасягнутых вынікаў, глыбокі аналіз спраў, поўная самааддача кожнага трэнера пры ўмелым выкарыстанні наяўных рэзерваў дазволяць зрабіць прыкметны крок наперад. Гэта павінна стаць акрэсленай праграмай работы ў цэлым творчага і працаздольнага новага саставу праўлення спортклуба ГДУ, які зноў даверана ўзначаліць майстру спорту СССР В. І. Сіськову.

Б. ВАЛОДЗІН.

НА ПЛЕНУМЕ АБЛСАВЕТА СДСТ «БУРАВЕСНІК»

7 снежня ў актавай зале ГДУ адбыўся IV пленум Гомельскага абласнога савета СДСТ «Буравеснік». Яго ўдзельнікі заслухалі і абмеркавалі даклады прарэктара ГДУ па вучэбнай рабоце члена-карэспандэнта АН БССР Л. А. Шамяткова «Выкананне Гомельскім дзяржаўным універсітэтам пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР ад 11 верасня 1981 г. «Аб далейшым уздыме масавасці фізічнай культуры і спорту», вынікі ўдзелу студэнтаў універсітэта ў VIII Спартакіядзе народаў СССР» і дырэктара Мазырскай ДЮСШ СДСТ «Буравеснік» Л. Ф. Пікуна аб рабоце па падрыхтоўцы алімпійскага рэзерву і павышэнні спартыўнага майстэрства.

Старшыня аблсавета СДСТ «Буравеснік» А. Ц. Барысюк у сваім дакладзе на пленуме падвёў вынікі сацыялістычнага спаборніцтва спортклубаў і спартыўных арганізацый студэнцкага таварыства за 1983 год.

В. ПАЎЛОВІЧ.

СТУДЭНТУ 14 ГАДОЎ

Па росту і фізічнаму развіццю Мікалай Курачкін не адрозніваецца ад многіх з трох з палавінай тысяч студэнтаў Кубанскага медыцынскага інстытута. А па ўзросту з іх ён самы малады — яму 14 гадоў.

З першага класа Мікалай звярнуў на сябе ўвагу настаўнікаў: ён не па-дзіцячаму бегла чытаў, лічыў, пісьменна пісаў. Міністэрства асветы СССР дазволіла здольнаму вучню здаць экзамен экстэрнам за 7-мы і 8-мы класы. Закончыўшы дзесяцігодку ў Геленджыку, ён паступіў у інстытут.

Мікалай пайшоў па слядах старэйшага брата Уладзіміра, які паспяхова скончыў гэтую ВНУ, стаў аспірантам. Яго бацька — пенсіянер, маці — кандытар.

Займаючыся ў інстытуце, Мікалай не ўступае ў ведах аднакурснікам.

Рэдактар Ул. БАЛОГА

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрика «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.

АЗ 50737

Заказ 6377